

RADIOPUHELINLIIKENNETÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Tavoitteet

pläp...pläp...
pälä pälä plää...

Tavoitteena on oppia tuntemaan tärkeimmät säädökset koskien

- radiopuhelimen hoitajan pätevyysvaatimuksia
- ilmailuviestiliikennettä
- lupaehtoja.

Rajoitettu R/T-kelpuutus ilmailuviestiliikennettä varten

R/T- kelpuutus jakautuu kolmeen luokkaan:

1. Kansallinen VFR-tason RT-kelpuutus, käytettävä kieli Suomi. Lupakirjaan tehtävään merkintään käytetään lyhennettä RT/F.
2. Kansainvälisen VFR-tason R/T-kelpuutus, käytettävä kieli Englanti. Lupakirjaan tehtävään merkintään käytetään lyhennettä RT/E.
3. Kansainvälisen IFR-tason R/T-kelpuutus, käytettävä kieli Englanti. Lupakirjaan tehtävään merkintään käytetään lyhennettä RT/I.

Pätevyysvaatimuksia asettavat ilmailumääräykset

UPL-MGPL -lupakirjavaatimusten mukaan hakijalla on oltava rajoitetun R/T -kelpuutus ilmailuviestiliikennettä varten (PEL M2-92 tai PEL M2-93) tai sitä varten voimassa oleva koulutus.

TRG M1-7: ennen ensimmäistä yksinlentoa oppilaan tulee mm. osoittaa koulutustarkastuslennolla hallitsevansa tarvittavan radiopuh.liikenteen.

TRG M1-11: koskee rajoitettua R/T-kelpuutusta varten annettavaa koulutusta (koulutuslupa, opettajia, koulutusjärjestelyt ym).

TRG T1-17: Koulutusohje rajoitettua R/T-kelpuutusta varten

PEL M2-93:n mukaiset oikeudet ja rajoitukset

R/T-haltijalla on oikeus käyttää radiopuhelinta ilmailun radiotaajuuksilla niillä kielillä, jotka on kelpuutuksina merkitty hänen lupakirjaansa tai TRAFI:n antamaan erilliseen todistukseen (jne):

- a) suomenkielellä, jos ilmailuviestiliikennekoe on suoritettu vain suomenkielellä, tai
- b) englanninkielellä, jos ilmailuviestiliikennekoe on suoritettu englanninkielellä (VFR-englanti) ja lisäksi myös suomenkielellä edellyttäen, että kelpuutuksen haltija hallitsee suomenkielen.

Edellä sanotusta poiketen **lento-oppilaan lupakirjan haltijalla** on kuitenkin oikeus käyttää ilma-aluksen radiopuhelinta siitä erikseen annettujen määräysten mukaisesti hyväksytyin koulutusohjelman mukaisilla **koulu- ja yksinlennoilla**, vaikka hänellä ei ole R/T-kelpuutusta.

Kelpuutuksen myöntäminen (harrasteilmailu - PEL M2-93)

Kelpuutuksen myöntää hakemuksesta **TRAFICOM**, joka tekee **merkinnän hakijan lupakirjaan**.

Hakijalta vaaditaan RT/F-kurssilla saatu tietopuolinen koulutus ja todistus siitä, että hän on koulutusluvan haltijan järjestämissä kokeissa osoittanut RT/F-hoitajalta vaadittavaa tiedon ja taidon tasoa seuraavissa oppiaineissa:

- a) radio- ja sähkölaitteet,
- b) radiopuhelinliikennettä koskevat määräykset, ja
- c) ilmailuviestiliikenne (suullinen koe).

Ilmailuviestiliikennettä koskevassa suullisessa kokeessa hakijan on osoitettava hallitsevansa ilmailun radiopuhelinliikenteen **vakiosanontojen** lisäksi myös **häätä- ja pakkotilanteiden** edellyttämät sanonnat.

Voimassaoloaika: **RT/F- kelpuutus on kertakaikkinen (PEL M2-93).**

PEL M2-92: Rajoitettu RT/E-kelpuus ja siihen liittyvät kielitaitovaatimukset

Tämä ilmailumääräys koskee:

- a) harraste- ja ammattilentäjän lupakirjan haltijoita, ja
- b) lennontiedottajan kelpoisuustodistuksen, lennonjohtaja-oppilaan ja lennonjohtajan lupakirjan haltijoita.

Em. henkilöillä on oltava rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuus ja kielitaitomerkintä lupakirjassaan tai kelpoisuustodistuksessaan.

Tässä ilmailumääräyksessä tarkoitetun kielitaidon määrittämiseen sovelletaan ICAO:n yleissopimuksen liitteessä 1 julkaistua kielitaidon arviointiasteikkoa.

Kelpuutuksen haltija on oikeutettu käyttämään radiopuhelinta ilmailun radiotaajuuksilla niillä kielillä, joista hänen lupakirjassaan tai kelpoisuustodistuksessaan on kielitaitomerkintä ja joiden ilmaliikennepalvelun tarjoaja on ilmoittanut olevan käytettävissä kyseisellä alueella.

Edellisestä kohdasta poiketen lento-oppilaan lupakirjan haltijalla on kuitenkin oikeus käyttää ilma-aluksen radiopuhelinta hyväksytyyn koulutusohjelman mukaisilla koulu- ja yksinlennoilla, vaikka hänellä ei ole rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta.

RT/F-kelpuutukse myöntäminen (PEL M2-92)

Kelpuutuksen myöntää hakemuksesta TRAFICOM.

Myönnetystä kelpuutuksesta tehdään merkinnät hakijan lupakirjaan tai kelpuutustodistukseen.

Hakijalta vaaditaan TRAFICOM:n hyväksymän koulutusluvan haltijan hyväksytyllä RT/F-kurssilla antama tietopuolinen koulutus ja todistus siitä, että hän on koulutusluvan haltijan järjestämissä kokeissa osoittanut RT/F-hoitajalta vaadittavaa tiedon ja taidon tasoa seuraavissa oppiaineissa:

- a) radio- ja sähkölaitteet,*
- b) radiopuhelinliikennettä koskevat määräykset, ja*
- c) ilmailuviestiliikenne (haettavan kelpuutuksen mukaan), ja*
- d) kielitaito.*

*Kohtien c) ja d) mukainen taidon osoitus on toteutettava pääosin tai kokonaan **suullisina kokeina**. Ilmailuviestiliikennettä koskevassa kokeessa hakijan on osoitettava hallitsevansa ilmailun radiopuhelinliikenteen vakiosanontojen lisäksi myös hätä- ja pakkotilanteiden edellyttämät sanonnat.*

Hakijalta vaaditaan lisäksi todistus hyväksytysti suoritetusta kielitaitokokeesta siten kuin tässä määräyksessä tarkemmin on sanottu.

Kielitaitokokeessa hakijan on osoitettava hallitsevansa Suomen ilmailuradiopuhelinliikenteessä käytettävä kieli (ei pelkästään ilmailun fraseologia) ilmailuyhteisössä yleisesti ymmärrettävällä tavalla.

*Kielitaidon on vastattava **vähintään ICAO:n arviointiasteikon tasoa 4.***

RT/E-kielitaitomerkintöjen voimassaoloajat (PEL M2-92)

Rajoitettu RT/E-kelpuus on voimassa seuraavasti:

Taso 6: Kertakaikkinen eikä sitä tarvitse uusida,

Taso 5: On voimassa kuusi vuotta, ja

Taso 4: On voimassa kolme vuotta.

Uuden kielitaitomerkinnän voimassaoloaika alkaa hyväksytysti suoritettun kielitaitokokeen päivämäärästä.

Merkintä on voimassa edellä mainittujen tasokohtaisten voimassaoloaikojen mukaisesti, kuitenkin päättymiskuukauden loppuun asti.

Tämä vakiopäivämäärä säilyy voimassaolon päättymispäivänä myös silloin, kun merkinnän voimassaoloa jatketaan.

Kielitaitomerkinnän voimassaolon jatkaminen (PEL M2-92)

Kielitaitomerkinnän voimassaolon jatkamismerkinnän tekee hakemuksesta TRAFICOM, TRAFI:n hyväksymä organisaatio tai valtuuttama kielitaitotarkastaja.

Kun kielitaitomerkinnän voimassaoloa jatketaan, sen voimassaolo laskeaan alkavaksi edellisen merkinnän voimassaolon päättymispäivästä, mikäli uusi kielitaitokoe on suoritettu voimassaolon päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Sama menettely koskee kielitaitomerkinnän uusimista.

Lupakirjan kielitaitomerkintä (PEL M2-92)

Yksityis- (UPL/LAPL/PPL jne.) ja ammattilentäjien (CPL) uusiin lupakirjoihin vaaditaan kielitaito-merkintä suomen kielestä ja / tai englannin kielestä 5.3.2008 alkaen.

KIELITAITOKOKEET (PEL M2-92)

Suomen kielen tason 6 kielitaitomerkintä myönnetään suomen kielen syntyperäiselle puhujalle tai koulutusluvan haltijan antaman todistuksen perusteella hakijalle, joka puhuu suomen kieltä äidinkielen tasoisesti ja jonka johonkin lupakirjaan, kelpuutukseen, kelpoisuustodistukseen tai rajoitettuun radiopuhelimen hoitajan kelpuutukseen johtava koulutus ja kokeet on järjestetty suomen kielellä.

Muissa tapauksissa edellytetään kielitaitokoetta.

Englannin kielen kielitaitomerkintä edellyttää aina todistusta hyväksytystä suoritetusta englannin kielen kielitaitokokeesta.

Kielitaitokokeen ensimmäistä kielitaitomerkintää varten muussa kuin edellä tarkoitettussa tapauksessa ottaa vastaan Ilmailuhallinto tai TRAFI:n tähän tehtävään erikseen hyväksymä organisaatio tai erikseen valtuuttama kielitaitotarkastaja.

EU:n jäsenvaltiossa tai sellaisessa valtiossa, joka on tehnyt EU:n kanssa sopimuksen EASAn toimintaan osallistumisesta, suoritettuna kielitaitokokeen perusteella voi saada kielitaitomerkinnän suomalaiseseen lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen.

Hyväksytystä suoritetusta kielitaitokokeesta on esitettävä ko. valtion ilmailuviranomaisen hyväksymä todistus TRAFICOM:lle kielitaitomerkintää koskevassa hakemuksessa.

Harrasteilmailijan oikeudet ulkomailla

Lentäminen ulkomaille ja yhteydenpito ilmaliikennepalveluelimiin edellyttää vähintään voimassaolevaa **RT/E–kielitaitomerkintää** ao. ilma-aluksen päällikön lupakirjassa.

Koulutusorganisaatioon ja kouluttajiin asetetut vaatimukset

Koulutuksen antamiseen vaaditaan TRG M1-11 mukaan **TRAFICOM:n lupa**. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää suunnitellun koulutus-toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tämän määräyksen vaatimukset.

TRAFICOM:n myöntämän muun teoriakoulutusluvan haltija on oikeutettu antamaan tässä määräyksessä tarkoitettua koulutusta edellyttäen, että koulutusta antavat opettajat täyttävät seuraavassa mainitut pätevyysvaatimukset.

Tässä määräyksessä tarkoitettua, ilmailutiedotuksessa TRG T1-17 erikseen julkaistua koulutusohjelmaa on noudatettava, ellei TRAFICOM ole hyväksynyt muuta esitettyä koulutusohjelmaa.

Koulutusluvassa tarkoitettua koulutusta saa antaa **vain koulutuspäällikön tehtävään hyväksymä opettaja**. Opettajalla on oltava voimassa oleva lennonopettajakelpuutus tai voimassa oleva lennonjohtajan lupakirja tai lennontiedottajan kelpoisuustodistus. Opettajan on täytettävä seuraavassa mainitut pätevyysvaatimukset ja hänen on oltava kokemuksen ja taidon puolesta sopiva tässä ilmailumääräyksessä tarkoitettuun opetustehtävään. Rajoitettua RT-kelpuutusta varten koulutusta antavan opettajan on edellä sanotun lisäksi täytettävä seuraavat pätevyysvaatimukset:

- a) Suomenkielistä rajoitetun RT-kelpuutusta varten koulutusta antavalla opettajalla on oltava koulutuksen tavoitteen mukainen rajoitettu RT-kelpuutus seuraavasti:
  - annettaessa koulutusta (PEL M2-93) väh. RT-kelp. (RT/F, VFR-suomi)
  - annettaessa koulutusta (PEL M2-92) suomenkielinen RT-kelpuutus ja voimassaoleva, vähintään tason 5 suomen kielen kielitaitomerkintä,

- b) Englanninkielistä RT-kelpuutusta varten koulutusta antavalla opettajalla on oltava koulutuksen tavoitteen mukainen RT-kelpuutus seuraavasti:
- annettaessa koulutusta (PEL M2-93) väh. rajoitettu R/T-kelpuutus (RT/E, VFR-englanti),
  - annettaessa koulutusta (PEL M2-92) väh. rajoitettu R/T-kelpuutus ja voimassaoleva, vähintään tason 5 englannin kielen kielitaitomerkintä.

Koulutuksen järjestäminen

Koulutus RT-kelpuutusta varten on järjestettävä TRAFI:n hyväksymän koulutusohjelman mukaisesti.

Koulutuksen alkaessa on kullekin oppilaalle annettava koulutustavoitteen mukainen RT-kelpuutusta koskeva ilmailumääräys, koulutusohjelma sekä TRG M1-11.

Teoriaopetuksen lisäksi on oppilaille järjestettävä riittävä määrä simuloituja käytännön harjoituksia ilmailun radiopuhelinliikenteen vakiosanontojen sekä hätä- ja pakkotilanteiden edellyttämien sanontojen omaksumiseksi.

Lisäksi oppilaille on annettava riittävä määrä kirjallista opetusaineistoa oppituntien kertaamiseksi opetusaineistoa oppituntien kertaamiseksi sekä niiden lisäksi suoritettavaa itseopiskelua varten.

Oppilaan on osallistuttava koulutusohjelman mukaisille oppitunneille ja niiden yhteydessä pidettävään kirjalliseen ja suulliseen kokeeseen.

Mikäli oppilas joutuu olemaan poissa oppitunneilta, hänelle on erikseen annettava opetusta tavoitteen saavuttamiseksi. Tarvittavasta lisäopetuksesta ja sen toteuttamistavasta ja määrästä on k.o. aineen opettajan ja koulutus-päällikön päätettävä yhdessä. Opetuksesta on pidettävä päiväkirjaa.

Koulutuspäällikkö voi vapauttaa oppilaan aiemman vastaavan koulutuksen perusteella osaksi tai kokonaan osallistumisesta oppitunneille.

Teoria-opetuksesta vapautetun oppilaan on kuitenkin osallistuttava kurssin loppukokeisiin. Koulutuspäällikön on annettava opetuksesta vapautetulle oppilaalle vapauttamisen syistä kirjallinen selvitys liitettäväksi TRAFI:lle esitetävään hakemukseen kelpuutuksen myöntämiseksi.

Koulutusluvan haltijan on pidettävä päiväkirjaa RT-kelpuutusta varten annetusta opetuksesta ja tämän määräyksen tarkoittamista käytännön harjoituksista. Siitä on ilmentävä oppituntien ja radiopuhelinliikenteen harjoitusten päivämäärät, kellonajat, opetuksen tai harjoituksen aihe, opettaja sekä oppitunneilla tai harjoituksissa läsnä olleet oppilaat.

Kirjallisen kokeen hyväksymiseen vaaditaan, että oppilas vastaa vähintään 75 prosenttiin koekysymyksistä oikein. Suullisen kokeen hyväksymiseen vaaditaan, että oppilas on osoittanut hallitsevansa ilmailuradioliikenteen.

Koulutuksesta annettava todistus

Koulutuksen päätyttyä koulutusluvan haltijan on annettava koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle oppilaalle todistus, jossa koulutusluvan haltija vakuuttaa, että oppilas on saavuttanut rajoitettua RT-kelpuutusta koskevat tiedot ja taidot.

Lisäksi todistuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- a) kurssiaika (teoriakoulutuksen alkamis- ja päättymispäivämäärät),
- b) koulutusohjelman mukainen opetuksen määrä eri oppiaineissa,
- c) oppilaan osallistuminen eri oppiaineiden opetukseen,
- d) oppilaan osallistuminen käytännön harjoituksiin,
- e) kunkin oppiaineen kirjallisen loppukokeen päivämäärä,
- f) suullisen kokeen päivämäärä,
- g) oppilaan kustakin loppukokeesta saama arvosana prosentteina, ja
- h) arvio oppilaan suullisesta kokeesta.

Todistus on voimassa kelpuutuksen hakemista varten yhden vuoden ajan ensimmäisen hyväksytysti suoritettua kokeen suorituspäivästä lukien.

Kielikoe

Koulutusluvan haltijan on kurssin päätyttyä järjestettävä oppilaalle ilmoitustiedon PEL M2-92 tarkoittama kielitaitokoe rajoitetun RT-kelpuutuksen saamiseksi. Koulutusluvan haltija on velvollinen antamaan kielitaitokokeen vastaanottajalle tämän pyytämät tiedot oppilaasta ja hänen koulutuksestaan.

Poikkeukset

TRAFI voi myöntää poikkeuksia tämän määräyksen vaatimuksista silloin, kun on kysymys muusta kuin lentolupakirjaan, lennontiedottajan kelpoisuustodistukseen, lennonjohtaja-oppilaan tai lennonjohtajan lupakirjaan liittyvästä rajoitetun R/T- kelpuutukseen tähtäävästä koulutuksesta.

TRG T1-17 Koulutusohje rajoitettua RT-kelpuutusta varten, pääkohdat:

1.1 Ilma-aluksen radio- ja sähkölaitteet

- 1.1.1 Sähkö- ja radiotekniikan peruskäsitteet
- 1.1.2 Ilma-aluksen sähköjärjestelmä
- 1.1.3 Laiteyksiköt
- 1.1.4 Käyttökytkimet, valitsimet, säädöt ja laitteiden käyttö
- 1.1.5 Yhteysedellytykset ja niihin vaikuttavat tekijät
- 1.1.6 Yleisimmät häiriöt ja viat
- 1.1.7 Radiolaitteita ja niiden käyttöä koskevat määräykset

1.2 Ilmailuviestiliikenne

1.2.1 Viestiliikenneverkot

- Kiinteä liikenne
- Siirtyvä liikenne

1.2.2 Radioliikenteen hoitaminen:

- a) Radioradiopuhelinliikennetekniikka
- b) Sanomien sisältö
- c) Automaattiset lähetykset
- d) Hätäliikenne
- e) Etsintä- ja pelastusliikenne
- f) Radioyhteyden katkeaminen

1.2.3 ICAO:n radioliikennesanonnat, lyhenteet, puheaakkoset ja numerot

VAADITTAVA KOE: Hakijan on suoritettava kaksiosainen koe:

- a) Tekninen koe; kirjallinen koe ilma-aluksen radiolaitteita ja radiopuhelinliikennettä koskevista määräyksistä *) sekä radiopuhelinliikenteessä käytettävien radiolaitteiden käytön perusteista ja suorituskyvystä sekä tavallisimmista häiriöistä.
- b) Radiopuhelinliikennekoe; suullinen koe sen osoittamiseksi, että oppilas hallitsee tavanomaisissa tilanteissa sekä hätä- ja pakkotilanteissa liikennemenetelmät siten kuin ilmailulupakirjan haltijalta edellytetään.

*) Radiopuh.liikennettä kosk. määräyksistä on pidettävä erillinen kirj. koe. Tarkempia tietoja koulutusohjelmasta on tiedotuksessa TRG T1-17.

Valvovat viranomaiset

Radiopuhelinliikennettä koskevien määräysten noudattamista valvovat Viestintävirasto ja Ilmailuhallinto.

Viestintävirasto myöntää mm. radio-lähettimien ja vastaanottimien hallintalupia ja TRAFICOM myöntää RT-kelpuutuksia.

Radio- ja televiestintäasioiden yleisestä hallinnosta vastaa Viestintävirasto, joka toimii Liikenne- ja viestintäministeriön alaisena TRAFICOMissa.

Viestintäviraston yhteystiedot:

<https://www.traficom.fi/fi/viestinta>

Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista 16.11.2001/1015 (Muutokset 28.1.2005/46; 12.01.2007/11)

1.1.2002 laki radiotaajuuksista ja telelaitteista uudistui.

Uudistettu laki kieltää tahallisesti kuuntelemasta toiselle tarkoitettua radioviestintää.

Poikkeuksena voidaan pitää sellainen ilmailun viestiliikenne, jossa useampi ilma-alus kuuntelee samanaikaisesti määrätyn ilmaliikennepalveluelimen tai valvomattoman lentopaikan paikallista taajuutta.

Luottamuksellisuuden suojan ulkopuolelle jäävät yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettu viestintä, kuten esimerkiksi salaamattomat televisio- ja yleisradiolähetykset, radio-amatööriviestintä ja hätäkutsut.

Lain 1. luku (1.– 5 §§) käsittää yleisiä määräyksiä ja määritelmiä.

Tämän täydennykseksi Viestintävirasto on julkaissut tarkempia ohjeita koskien mm. radiolaitteita, viestintäturvallisuutta ja hätäliikennettä.

Lisäksi TRAFICOM:n määräys- ja tiedotuskokoelmassa on ilmailuviestiliikenteeseen liittyviä sääntöjä.

1 LUKU – YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 § - LAIN TARKOITUS

Tämän lain tarkoituksena on:

- 1) edistää radiotaajuuksien tehokasta, tarkoituksenmukaista ja riittävän häiriötöntä käyttöä;
- 2) turvata radiotaajuuksien tasapuolinen saatavuus;
- 3) luoda edellytykset telelaitteiden mahdollisimman vapaalle liikkuvuudelle; (28.1.2005/46)
- 4) edistää viestintämarkkinoiden tehokkuutta yleisessä teletoiminnassa.

2 § SOVELTAMISALA

Tässä laissa säädetään telelaitteiden markkinoille saattamisesta ja kaupan pitämisestä, radiolaitteiden hallussapidosta ja käytöstä sekä radiotaajuuksien käytön suunnittelusta ja niiden osoittamisesta eri käyttötarkoituksiin. (28.1.2005/46)

Tätä lakia sovelletaan suomalaisten alusten, ilma-alusten ja avaruuteen lähetettyjen esineiden radiolaitteisiin myös silloin, kun ne ovat Suomen alueen ulkopuolella.

3 § SOVELTAMISALAN RAJOITUKSET

(puolustusvoimat ja rajavartiolaitos, vieraan valtion sota-alus, ym.,

4 § - MÄÄRITELMÄT. Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *radiotaajuudella*

vapaasti etenevän sähkömagneettisen aallon taajuutta, joka on pienempi kuin 3 000 GHz;

2) *radioviestinnällä*

tiedon siirtoa, lähettämistä tai vastaanottoa käyttäen hyväksi radiotaajuuksia;

3) *radiolaitteella*

laitetta tai sen olennaista osaa, joka on tarkoitettu radiotaajuisten sähkömagneettisten aaltojen lähettämiseen (*radiolähetin*) tai vastaanottamiseen (*radiovastaanotin*) radioviestintää varten;

3a) *telepäätelaitteella*

laitetta, joka viestien lähettämiseksi, käsittelemiseksi tai vastaanottamiseksi on tarkoitettu johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla liitettäväksi joko suoraan yleisen viestintäverkon liittymään tai toimimaan yleisen viestintäverkon yhteydessä kytkettynä suoraan tai epäsuorasti yleisen viestintäverkon liittymään; (28.1.2005/46)

3b) *viestintäverkkolaitteella*

laitetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi viestien siirtoon tai ohjaamiseen viestintäverkossa; (28.1.2005/46)

3c) *telelaitteella*

radiolaitetta, telepäätelaitetta ja viestintäverkkolaitetta; (28.1.2005/46)

3d) *kiinteällä asennuksella*

viestintäverkkolaitteiden yhdistelmää, joka on asennettu pysyvään käyttöön ennalta määritellyyn paikkaan; (12.1.2007/11)

4 § - MÄÄRITELMÄT (jatk.)

4) *turvallisuusradioviestinnällä*

radioviestintää, jota harjoitetaan ihmishengen tai omaisuuden turvaamiseksi ja pelastamiseksi;

5) *radioamatööriviestinnällä*

radioviestintää, jota riittävän pätevyyden osoittaneet henkilöt radioamatööriasemaa käyttäen harjoittavat keskenään ilman taloudellisen edun tavoittelua kouluttautumis-, yhteydenpito- tai radioteknisessä kokeilutarkoituksessa;

6) *haitallisella häiriöllä*

turvallisuusradioviestinnälle aiheutuvaa häiriötä sekä muuta radioviestintää oleellisesti heikentävää, estävää tai toistuvasti keskeyttävää häiriötä;

7) *radiolähetyksen tunnistamistiedolla*

tietoa radioaseman tunnistuksesta, radiolähettimen lajista tai käyttäjästä sekä tietoa radiolähetyksen alkamisajankohdasta, kestosta tai lähetyspaikasta;

8) *yhdenmukaistetulla standardilla*

teknistä eritelmiä, jonka tunnustettu standardointilaitos on vahvistanut Euroopan yhteisöjen komission toimeksiannosta ja jonka viitetiedot on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä;

9) *arviointilaitoksella*

laitosta, jonka Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on nimennyt arvioimaan radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuutta siten kuin tässä laissa säädetään ja jonka nimeämisestä valtio on ilmoittanut EU:n komissiolle. (23.5.2003/399)

2 LUKU - RADIOTAAJUUSHALLINTO

6 § RADIOTAAJUUKSIEN KÄYTTÖ

(koskee radiotaajuuksien käyttöä ja käyttösuunnitelmaa)

7 § - RADIOLUPA

Radiotaajuuksien tehokkaan, tarkoituksenmukaisen ja riittävän häiriöttömän käytön takaamiseksi radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön on hankittava lupa (*radiolupa*), jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä. (12.1.2007/11)

Radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetin toimii ainoastaan Viestintäviraston sille määräämällä yhteistaajuudella ja jos sen vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla. Viestintävirasto voi antaa tällaisen radiolähettimen käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia. (23.5.2003/399)

Radiolähettimen hallussapitoon ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetin on pysyvästi tehty teknisesti kykenemättömäksi radioviestintään tai jos muuten on selvää, että hallussapidon tarkoituksena ei ole laitteen käyttäminen radioviestintään.

Viestintävirasto antaa määräykset muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan, muun oikeutuksen tai radiolähettimen käyttöoikeuden ilmaisevan merkin hyväksymisestä 1 momentissa tarkoitetuksi luvaksi.

Vieraan valtion poliisimies ei tarvitse radiolupaa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta Schengenissä 19.6.1990 tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 41 artiklassa tarkoitettussa takaa-ajossa tai 40 artiklassa tarkoitettussa rajan yli tapahtuvassa tarkkailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Viestintävirastolle ja radiolähettimen rakenteesta on annettu Viestintävirastolle sen pyytämät tiedot. (28.1.2005/46)

Tampereen yleissopimuksessa televiestinnän voimavarojen antamisesta suuronnettomuuksien lievittämiseen ja pelastustoimiin (SopS 15/2005) tarkoitettu vieraan valtion henkilöstö ei tarvitse radiolupaa sopimuksessa tarkoitetuissa pelastustoimissa ja suuronnettomuuksien lievittämisessä käytettävän radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähtetimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Viestintävirastolle ja radiolähtetimen rakenteesta ja suunnitellusta käytöstä on annettu Viestintävirastolle sen pyytämät tiedot. (12.1.2007/11)

8 § LUPAEHDOT

Viestintävirasto voi liittää radiolupaan taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön, viestintämarkkinoiden tehokkuuden ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia **ehtoja**. Viestintävirasto voi lisäksi lupaehdoissa määrätä, että radiolupaa on säilytettävä radiolähtetimen välittömässä läheisyydessä.

Suuren häiriörisikin aiheuttavan radiolähtetimen lupaehdoissa voidaan määrätä, ettei lähetintä saa ottaa käyttöön, ennen kuin Viestintävirasto on tarkastuksen perusteella hyväksynyt käyttöönoton. Viestintävirasto määrää ne radiolähetinlajit, joiden katsotaan aiheuttavan suuren häiriörisikin, ja antaa tarkemmat määräykset niiden tarkastusmenettelystä sekä lähettimien säätämisestä ja muista siihen verrattavista käyttöönoton hyväksymisen edellytyksistä. (23.5.2003/399)

Viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa **muuttaa lupaehtoja** ilman luvanhaltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuudelle vahvistetun käyttösuunnitelman muuttumisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen taikka radiotaajuusalueen ensisijaisen käyttötarkoituksen mukaisen käytön vuoksi.

Lupaehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen vuoksi taikka johtuu uuden teleyrityksen tulosta markkinoille, tai vastaavasta muusta markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta järjestellä uudelleen radiotaajuuksien käyttöä. (12.1.2007/11)

9 § RADIOTAAJUUKSIEN VARAUS

Ennen radioluvan hakemista radiolähettimen käyttöön tarvittaviin radiotaajuuksiin voidaan hakea varaus, jos se on perusteltua radiojärjestelmän suunnittelun tai toteuttamisen vuoksi taikka jos radiolähettimen hankkiminen edellyttää ennakkotietoa käytettävissä olevista radiotaajuuksista.

10 § RADIOLUVAN JA TAAJUUSVARAUKSEN MYÖNTÄMINEN

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen myöntää Viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Radiolupa myönnetään enint. 10 vuodeksi kerrallaan. Viestintämarkkina-lain 4 §:ssä tarkoitetun toimilupaa edellyttävän teletoiminnan tarjoamiseen käytettävän radiolähettimen tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen käytettävän radiolähettimen radiolupa myönnetään kuitenkin enintään 20 vuodeksi kerrallaan. (23.5.2003/399)

Taajuusvaraus myönnetään enintään vuodeksi kerrallaan. Varaus raukeaa, kun 9 §:ssä tarkoitetun radiolähettimen käyttöön myönnetään radiolupa jne.

- - - - -

11 § RADIOLUVAN HALTIJAN VAIHTUMINEN

Radiolupa voidaan siirtää osakeyhtiölaissa (734/1978) tarkoitetussa konsernissa yhtiöltä toiselle. Siirrosta on viipymättä ilmoitettava Viestintävirastolle. Muuten kuin konsernin sisäisesti radiolupa voidaan siirtää toiselle vain, jos lupaehtoisissa niin määrätään.

Radioluvan siirtämiseksi ei katsota luvan luovuttamista sen haltuun, jolle luvanhaltija antaa radiolähettimensä väliaikaisesti käytettäväksi.

Luvanhaltija vastaa tällöinkin siitä, että radiolähetintä käytetään lupaehtojen mukaisesti.

Jos luvanhaltija sulautuu osakeyhtiölaissa tarkoitetulla tavalla toiseen osakeyhtiöön, radiolupa siirtyy vastaanottavalle yhtiölle jne.

- - - - -

12 § RADIOLUVAN JA RADIOTAAJUUKSIEN VARAUKSEN PERUUTTAMINEN

Viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

- 1) luvanhaltija 36 §:n mukaisesti määrätyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti tai toistuvasti radioviestinnän häiriöttömyyden kannalta olennaisella tavalla rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lupaehtoja taikka olennaisesti rikkoo radiolupa- tai radiotaajuuksien varaukseen liittyvää maksuvelvollisuutta; (28.1.2005/46)
- 2) luvanhaltija tahallaan tai huolimattomuudesta lähettää radiolähettimellä rikoslain (39/1889) 34 L 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen taikka muulla tavalla häiritsee tai haittaa turvallisuusradioviestintää;
- 3) luvanhaltija ei käytä luvassa osoitettuja radiotaajuuksia eikä ota niitä käyttöön Viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa;
- 4) radiolähetin käyttää radiotaajuuksia epätarkoituksenmukaisella tavalla teknisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 4a) edellä 6 §:n 4 momentissa tarkoitetut radioluvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty; (12.1.2007/11)
- 5) televisio- ja radiotoimintaa varten myönnetty toimilupa lakkaa olemasta voimassa televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 13 §:n mukaisesti tai raukeaa mainitun lain 14 §:n mukaisesti;
- 6) viestintämarkkinalain 4 §:ssä tarkoitettu toimilupa lakkaa olemasta voimassa; sekä (23.5.2003/399)
- 7) Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset edellyttävät peruuttamista.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun määräajan asettamispäätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. (12.1.2007/11)

18 § PÄTEVYYS- JA KELPOISUUSTODISTUKSEN PERUUTTAMINEN (28.1.05/46)

Viestintävirasto voi peruuttaa pätevyys- tai kelpoisuustodistuksen, jos todistuksen haltija lähettää radiolähettimellä rikoslain 34 luvun 10 §:ssä tarkoitettua perättömän vaarailmoituksen, häiritsee radiolähettimellä radioviestintää rikoslain 38 luvun 5, 6 tai 7 §:ssä rangaistavaksi säädettyllä tavalla taikka toistuvasti rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai toistuvasti huolimattomuuttaan aiheuttaa radioliikenteelle haitallisen häiriön.

4 LUKU – OHJAUS JA VALVONTA

25 § - OHJAUS JA KEHITTÄMINEN

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle.

26 § - VIESTINTÄVIRASTON TEHTÄVÄT

Viestintävirasto hoitaa radiotaajuuksia koskevaa hallintoa. Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) Valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, lukuun ottamatta 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi;
- 2) varmistaa 24 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen radiolaitteiden vaatimustenmukaisuus;
- 3) selvittää radioviestinnän häiriön sekä radiolaitteen tai telepäätelaitteen televerkolle, radiolaitteelle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle aiheuttaman häiriön syitä; (23.5.2003/399)
- 4) myöntää radiolähetyksen tunnistamiseksi tarvittavan radioaseman tunniste ja antaa tarvittaessa määräykset sen käytöstä;
- 5) antaa radioamatööriaseman rakennetta ja käyttöä koskevat sekä radioamatööriviestinnässä muuten noudatettavat määräykset

käytettävistä taajuuksista, lähetystehoista ja harhalähetteistä, lähetysten osoittamisesta ja yksisuuntaisesta lähettämisestä.

27 § ERÄIDEN MUIDEN VIRANOMAISTEN TEHTÄVÄT (28.1.2005/46)

Poliisi ja rajavartiolaitos valvovat Viestintäviraston ohella 7 §:n 1 mom. eja 15 §:n 1 mom. noudattamista. **Merenkulkulaitos** valvoo Viestintäviraston ohella 15 §:n 1 momentin sekä 16 §:n 1 momentin noudattamista. **Tulli-viranomainen** valvoo Viestintäviraston ohella telelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

28 § VIESTINTÄVIRASTOLLE ANNETTAVAT TIEDOT (23.5.03/399)

Viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus jne...

- - - - -

Telelaitteen haltija ja omistaja ovat velvollisia antamaan Viestintävirastolle tietoja niiden rakenteesta, käytöstä ja sijainnista sekä tietoja, joita tarvitaan maksujen perinnässä. (28.1.2005/46)

29 § TIEDONSAANTI TULLIVIRANOMAISELTA (28.1.05/46)

- - - - -

30 § HÄIRIÖN AIHEUTTAJAN TUNNISTAMINEN JA PAIKANTAMINEN

Viestintävirastolla on oikeus tarkkailla radioviestintää ja sen teknistä toteutusta radiotaajuuksien riittävän häiriöttömyyden ja tehokkaan käytön turvaamiseksi. Luottamuksellisen radiolähettyksen **tunnistamistietoja saa tarkkailla ja käyttää vain siinä määrin kuin se on tarpeellista** radioviestinnän häiriön aiheuttajan tai ilman radiolupaa käytettävän luvanvaraisen radiolähettimen tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, **häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi sekä häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi.** Luottamuksellisen radiolähettyksen sisältöä saa tarkkailla ja lähettyksen sisällöstä saatuja tietoja saa käyttää kuitenkin vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syyteeseen saattamiseksi. (12.1.2007/11)

Viestintäviraston on hävitettävä luottamuksellista radioviestintää koskevat tiedot sen jälkeen, kun ne eivät ole tarpeen radioviestinnän riittävän häiriöttömyyden varmistamiseksi taikka häiriötä koskevan hallinto- tai rikosasian käsittelemiseksi. Tiedot on hävitettävä viimeistään kahden tai, jos kyse on turvallisuusradioviestinnän häiriöttömyyden varmistamiseksi

tarpeellisista tiedoista, viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tieto saatiin tai päätös radiohäiriöön liittyvässä hallinto- tai rikosasiassa sai lainvoiman.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös niitä tietoja, jotka Viestintävirastolle annetaan 37 §:n 3 momentin nojalla.

31 § - TARKASTUS

Viestintäviraston tarkastajalla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

- 1) radiolähetin, jonka hallussapitoon vaaditaan tässä laissa tarkoitettu radiolupa tai jonka käyttöön vaaditaan tässä laissa tarkoitettu pätevyys- tai kelpoisuustodistus;
- 2) radiolaite tai telepäätelaitte, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön; (23.5.2003/399)
- 3) 14 §:ssä tarkoitettu sähkölaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön; taikka
- 4) radiolaite tai telepäätelaitte, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi. (23.5.2003/399)

Tarkastajalla on myös oikeus päästä paikkaan, jossa 1 momentissa tarkoitettujen laitteiden todennäköisin syin epäillään olevan. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa, ellei ole erityistä syytä epäillä, että 39 §:n 1 momentin 1, 2 tai 3 kohdan säännöksiä tai rikoslain 38 luvun 5–7 §:ää on rikottu.

Radiolaitteen haltijan, käyttäjän ja omistajan on tarkastajan pyynnöstä esitettävä tälle hallussaan oleva radiolupa.

Mitä edellä 3 momentissa säädetään Viestintäviraston tarkastajasta, koskee myös rajavartiolaitoksen ja poliisin edustajaa. (12.1.2007/11)

32 § - TELELAITTEEN TUTKITTAVAKSI OTTAMINEN (28.1.2005/46)

Jos todennäköisin syin epäillään, että 19 §:ää, 22 §:n 2 momenttia tai 23 §:ää on rikottu, tarkastajalla on oikeus ottaa laite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö, kaupan pitäminen, luovutus, hukkaaminen ja hävittäminen viivytyksettä suoritettavan tutkimuksen ajaksi. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu omaisuus ja tutkittavaksi ottamisen syy.

- - - - -

33 § - HÄIRIÖIDEN POISTAMINEN

Jos radiolaitteen toiminta häiritsee turvallisuusradioviestintää, radiolaitteen käyttö on heti keskeytettävä.

Jos radiolähetin aiheuttaa radioviestinnälle tai muille radiolaitteille häiriötä, radiolähettimen haltijan ja omistajan on poistettava häiriö tai rajoitettava sitä. Jos häiriö johtuu radiovastaanottimen teknisistä ominaisuuksista, häiriön poistaminen on radiovastaanottimen haltijan ja omistajan vastuulla. Viestintävirasto voi määrätä, mihin muihin radiolaitteen teknisiä ominaisuuksia tai käyttöä koskeviin toimiin radiolaitteen haltijan ja omistajan on ryhdyttävä häiriön ja sen vaikutusten ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. jne

- - - - -

5 LUKU – ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

37 § RADIOVIESTINNÄN LUOTTAMUKSELLISUUS

38 § VAITIOLOVELVOLLISUUS

Viestintäviraston 30 §:n 1 momentin ja 37 §:n 3 momentin nojalla saamat tiedot luottamuksellisesta radiolähetyksestä on pidettävä salassa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tunnistamistietojen antamista toiselle viranomaiselle, jos se on tarpeen häiriön aiheuttamista koskevan

rikoksen selvittämistä tai syytteeseen panoa varten taikka radioviestinnän häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hyväksikäyttökiellosta sekä vaitiolo-velvollisuuden ja hyväksikäyttökiellon rikkomisesta tuomittavasta rangaistuksesta on voimassa, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

39 § RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

Joka tahallaan

- 1) pitää hallussaan tai käyttää radiolähetintä ilman vaadittua radiolupaa taikka käyttää radiolähetintä ilman vaadittua pätevyyttä tai kelpoisuutta,
- 2) rikkoo häiriön estämiseksi tai rajoittamiseksi annettua määräystä tai kieltoa,
- 3) rikkoo telelaitteen maahantuontia, myyntiä, kaupan pitämistä, toiselle luovutusta tai näytteille asettamista koskevaa säännöstä taikka laitteiden tutkittavaksi ottamisen yhteydessä annettua kieltoa taikka
- 4) rikkoo radiolaitteen tai telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamista tai siihen liittyvää asiakirjojen säilyttämistä koskevaa säännöstä taikka laitteiden markkinoille saattamista, merkitsemistä tai käyttötarkoituksilmoitusta koskevaa säännöstä,

on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain rikkomisesta* sakkoon. (12.1.2007/11)

Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tai toiminnan keskeyttämisen uhalla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 mom. nojalla rangaistukseen samasta teosta.

VASTUU LÄHETTIMESTÄ SEKÄ SEN KÄYTTÄMISESTÄ

Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, että käytettäessä radioluvassa mainittua radiolähetintä, noudatetaan lakia radiotaajuuksista ja telelaitteista, yleisiä lupaehtoja, sellaisia lupaehtoja jotka mainitaan luvassa sekä em. lain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, että luvassa mainittu radiolähetin rakenteensa ja ominaisuuksiensa puolesta vastaa niitä vaatimuksia jotka Viestintävirasto on asettanut sekä että se täyttää lupaehtoja koskien antennia sekä muita siihen liitettyjä laiteosia. Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, että se vastaanotin jota on käytettävä yhdessä lähettimen kanssa, täyttää niitä vaatimuksia jotka on asetettu radiohäiriöiden välttämiseksi.

ILMA-ALUSTEN RADIO- JA SUUNNISTUSLAITTEIDEN LENTO-KELPOISUUS JA SEN VALVONTA (AIR T-16-6, 8.1.1990)

Ilma-alusten katsastuksessa tulee radiolaitteiden osalta esittää voimassaoleva radiolupa

Ilmailutiedotuksen AIR T16-6 mukaan Ilmailulaitos valvoo radio- ja radio-suunnistus-laitteiden kuntoa sekä asennuksia ilma-alusten katsastusten yhteydessä. Sen lisäksi voidaan tarvittaessa suorittaa erityisiä ilma-aluksiin asennettujen radiolaitteiden katsastuksia.

Edellä mainitun tiedotuksen kohdan 5.2 mukaan radiolaitteiden peruskatsastus-pöytäkirjan sijaan ilma-aluksen tekniseen kirjanpitoon on vastaisuudessa liitettävä radiolaiteluettelo, josta ilmenevät asennettujen radiolaitteiden tyypit. Luettelosta on lähetettävä kopio Ilmailuhallinnolle. Radiolaiteluettelona voidaan käyttää täydellisesti täytettyä ilma-aluksen radio-aseman lupahakemuslomaketta tai sen kopiota. Ennen 1.1.1990 rekisteröityjen ilma-alusten osalta radiolaiteluettelona voidaan käyttää katsastuspöytäkirjaa niin kauan kuin ilma-aluksen radiovarustus on sen mukainen. Ilmailuhallinnossa on tällöin myös kopio peruskatsastuspöytäkirjasta.

Ilma-aluksen omistajan tai käyttäjän on huolehdittava siitä, että radiolaitteet ovat moitteettomassa kunnossa ja täyttävät lentokelpoisuusvaatimuksia. Ilmailulaitos valvoo radio- ja navigaatiolaitteiden kuntoa katsastusten yhteydessä mm. katsastuslennoilla.

Ilmailutiedotuksen AIR T16.6 kohdan 5.3. mukaan tulee uusia tai täydentää radiolaiteluetteloä mikäli radiovarustukseen on tullut muutoksia.

MUIDEN LÄHETTIMIEN KÄYTTÖ ILMA-ALUKSESSA

Ilma-aluksessa saadaan käyttää vain sellaisia radiolähettäimiä jotka mainitaan radioluvassa sekä muita sellaisia radiolähettäimiä, josta Viestintävirasto on antanut erityistä lupaa käyttöön ilma-aluksessa.

Matkapuhelimen käyttö ilma-aluksessa on Viestintäviraston määräyksen on kielletty. Kieltoa ei voida katsoa koskevan toimintaa hätä-tilanteessa.

Matkapuhelin voi häiritä radioliikennettä. Ilma-alukseen saapuva puhelinsoitto aiheuttaa väliaikaisen keskeytyksen radioliikenteeseen siten, että ATC-ltä annettu selvitys tai käsky voi jäädä ainakin osittain kuulematta.

VELVOLLISUUS YLLÄPITÄÄ RADIOYHTEYS - OPS M1-17

Ilmailumääräyksen OPS M1-17 mukaan, koskien toimintaa lentopaikan ATS-elimien toiminta-ajan ulkopuolella vaadittava ilma-aluksen radiopuhelimen käyttöä, säädetään että ilma-aluksen miehistön on kuunneltava lentopaikan lähiliikenteestä vastaavan ATS-elimien ensisijaista radiotaajuutta. Kuuntelu on aloitettava ennen saapumista kyseiseen ilmatilaan. Tällaista ilmatilaa ovat lentopinnan 65 alapuolella oleva lähestymisalueen osa, lähialue ja lentotiedotusvyöhyke (AFIS-lentopaikan lähialue).

Lentäminen lähialueelle sekä liikennöintiä maassa lentopaikan liikennealueella ATS-elimien toiminta-ajan ulkopuolella ilman radiopuhelinta, on kielletty.

Ilma-alus, joka liikkuu maassa (ATC:n toiminta-ajan ulkopuolella) tulee jatkuvasti kuunnella lähiliikenteen taajuutta ennen kuin se rullaa liikennealueelle. Lennet-täessä valvomattomalle lentopaikalle tai sen ohi valvomattomassa ilmatilassa, edellytetään että kuunnellaan paikallista taajuutta sekä että annetaan liikenneilmoituksia lennosta vaikkakin ei näyttäisi olevan mitään toimintaa ko. lentopaikalla eikä sen läheisyydessäkään.

HÄTÄKUTSUT

Jos radiolaitteen käyttäjä kuulee hätäkutsun, on hänen välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin jotka hätäkutsu edellyttää. Hän on myöskin velvollinen viranomaisen pyynnöstä itse lähettää hätäkutsun. Hätäliikenteelle annetaan etusijaa muuhun radioliikenteeseen nähden. Hätäliikennettä ei saa häiritä.